

Obsah

Předmluva k Archeologii pravěkých Čech	7
Předmluva k prvnímu svazku	9
1 Vymezení archeologie (E. Neustupný)	11
1.1 Archeologické prameny	11
1.1.1 Artefaktové prameny	12
1.1.2 Vytváření složených artefaktů a artefaktových pramenů v geografickém prostoru	12
1.1.5 Ekofaktové a přírodní prameny	15
1.2 Vznik archeologických pramenů	14
1.2.1 Kvalitativní transformace	14
1.2.2 Kvantitativní transformace	14
1.3 Archeologická metoda	15
1.3.1 Analýza	15
1.3.2 Syntéza struktur	16
1.3.3 Interpretace	17
1.4 Artefakt jako pravidelnost (struktura) a artefakt jako událost	18
1.5 Člověk a lidská společnost (archeologická teorie)	18
1.5.1 Variabilita artefaktů	18
1.5.2 Účel artefaktů	19
1.5.3 Expres artefaktů	19
1.5.4 Role artefaktů v lidském světě	20
1.6 Archeologická paradigmatata	21
1.6.1 Paradigma romantické	21
1.6.2 Paradigma evolucionistické	21
1.6.3 Paradigma kulturně historické	21
1.6.4 Paradigma procesuální	22
1.6.5 Paradigma postprocesuální	22
2 Přírodní prostředí Čech a jeho vývoj (D. Dreslerová, I. Horáček, P. Pokorný)	25
2.1 Geografická charakteristika území Čech (D. Dreslerová, P. Pokorný, podklady D. Nývlt)	25
2.2 Přírodní podmínky v pleistocénu (I. Horáček)	24
2.2.1 Obecné rysy čtvrtohor	24
2.2.2 Koncepční východiska výzkumu čtvrtohor	26
2.2.3 Specifika čtvrtohorního prostředí	29
2.2.4 Průběh čtvrtohorního klimatického cyklu	52
2.2.5 Vrcholná fáze posledního glaciálu	55
2.2.6 Pozdní glaciál (P. Pokorný)	56
2.5 Vývoj krajiny v holocénu (P. Pokorný, D. Dreslerová)	58
2.5.1 Holocén a jeho problematika	58
2.5.2 Přírodní procesy ve vývoji holocenní krajiny	41
2.5.3 Interakce člověka a prostředí	44
2.5.4 Zonace kulturní krajiny v holocénu	49
5 Člověk v pravěku (V. Černý, Z. Šmahel, J. Likovský, J. Brůžek, M. Hájek, A. Kráčmarová, M. Urbanová, P. Stránská, P. Velemínský)	51
5.1 Vývoj člověka v pliocénu a pleistocénu (Z. Šmahel)	51
5.1.1 Vznik bipedie	51

5.1.2	Australopitěci a jejich příbuzní	52
5.1.5	Boj o zdechliny a lidská potravní strategie	54
5.1.4	Lidská tělesná proporcionalita a aktivní lov	56
5.1.5	Osídlení světa a ovládnutí ohně	58
5.1.6	Směs znaků a počátky verbální komunikace	61
5.1.7	Neandertálcí – slepá vývojová linie Eurasie	65
5.1.8	Moderní lidé – abstraktní myšlení a expanze	66
5.2	Antropologie holocenních populací (<i>V. Černý, P. Velemínský, J. Brůžek, P. Stránská</i>)	68
5.2.1	Mezolit	69
5.2.2	Neolit	69
5.2.5	Eneolit	70
5.2.4	Doba bronzová	72
5.2.5	Doba železná a následující období	75
5.5	Vývoj zdravotního stavu (<i>J. Líková</i>)	75
5.4	Archeogenetika (<i>V. Černý, A. Kráčmarová, M. Urbanová, M. Hájek</i>)	78
5.4.1	Populační rozdíly ve výskytu klasických genetických polymorfismů	79
5.4.2	Populační rozdíly ve výskytu molekulárně genetických polymorfismů (DNA)	82
5.4.5	Analýza fosilní DNA	85
5.4.4	Detekce původců infekčních chorob	87
5.4.5	Archeologie a genetika	87
4	Metody archeologického výzkumu (<i>M. Kuna, V. Černý, D. Dreslerová, P. Vařeka</i>)	89
4.1	Analýza archeologického kontextu (<i>M. Kuna</i>)	89
4.1.1	Druhy a členění archeologických pramenů	89
4.1.2	Vyhledání pramene a nedestruktivní výzkum	90
4.1.5	Archeologický odkryv (<i>M. Kuna, P. Vařeka</i>)	94
4.1.4	Prostorová dokumentace výzkumu	97
4.1.5	Analýza formačních procesů	99
4.1.6	Datování pramene (s podklady <i>I. Světlíka</i>)	101
4.2	Artefakty v pravěké kultuře (<i>M. Kuna</i>)	105
4.2.1	Funkce artefaktů (s podklady <i>I. Pleinerové</i>)	105
4.2.2	Výroba a životní cyklus artefaktů	107
4.2.5	Prostorová struktura artefaktů	108
4.2.4	Původ forem a materiálů	109
4.5	Člověk a přírodní prostředí	111
4.5.1	Biologická podstata člověka (<i>V. Černý</i>)	115
4.5.2	Hlavní faktory přírodního prostředí (<i>D. Dreslerová</i>)	114
4.5.3	Strava a způsoby obživy (<i>D. Dreslerová</i>)	119
4.4	Společnost a svět idejí (<i>M. Kuna</i>)	120
4.4.1	Ekonomika a společnost	120
4.4.2	Symbolické systémy	124
4.4.5	Etnicita pravěkých společností	125
5	Hospodaření s archeologickým dědictvím (<i>M. Kuna</i>)	128
5.1	Archeologické dědictví v krajině	129
5.2	Archeologická data	151
5.3	Muzea a veřejnost	151
5.4	Etika archeologické práce	155
	Literatura	155
	Přílohy 1–16	